

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
czimzandó.

A hirdetési díj szabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök Paget János; Berde Aron, Szabó Sámuel, Szentgyörgyi József, Vörös Sándor, felelős szerkesztő: Gamauf Vilmos.

Tartalom: Az emberi trágya a mezőgazdaságban. Nikiel és Fekete. — Közlemények a debreczeni kir. gazd. tanintézet kísérleti telkéről. Szakács Péter. — A szőlőmetszési és oltási műveletek. — Egyleti mozgalmak: Vál. ülés majus 2-áról. — Egyveleg. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. — Hirdetések.

tornák vizét földjeikre. Más ottani telepeken megint egy egész év alatt 500 tonnát (9000 bécsi mázsát) eresztenek ily folyadékból egy katasztralis holdra (8—9000 metermázsát egy hectárra).

Ha a gazda magának poudrettet (por-trágyát) készítet, ugy ezt többféleképen alkalmazhatja. Ezen alakban ugyanis e trágya a közönséges istálló-trágya gyámolítására fog szolgálni. A porrá zuzott és átrostált por-trágyát az ember mindenekelőtt szintannyi könnyű, laza földdel jól összekeveri és a gabnaféléknél és repczéknél, miután a mag elvetetett, csendes időben lehető egyenletesen földbe hinti s a maggal egyszerre beboronálja. Egy katasztralis holdra lehet 2½—4 metermázsa (5—8 b. mázsa) poudrettet vagyis 4—7 metermázsát hectáronként számítani.*) Igen sikeresen hat továbbá, ha az őszi vetéseknél és a repczénél a fennebbi trágya mennyiség felét a mondott módon alkalmazzuk, a másik felét pedig ezen vetésekre tavasszal hintjük el. A repczét ez által gyorsabb növéseire segítvén, az az őt fenyegető veszélyeket sokkal sikeresebben győzi le.

A burgonyánál legjobb abból közvetlenül a gödörbe tenni, melybe a burgonya jó, csak hogy ekkor két annyi földdel keverendő össze.

A konyhakertekben, melyekben mindenféle zöldséget termelünk, legjobb azt felültrágyázásra használni, t. i. az ágyakat azzal behinteni. A káposztánál, répánál, dohánynál stb. lehet azt locsolással is használni; mely esetben elegendő vízzel feresztve ugy alkalmazzuk, a mint fennebb az árnyékszéktrágya közvetlen felhasználásánál leírva volt.

Pista bácsi, kinek időközben pipája kiégett, még ujra sem gyújtott, oly dicsőre méltó figyelemmel hallgatta

*) Ha a poudrette és a peru-guanoban levő légeny, phosphorsav és káli tartalmat. hasonlítjuk össze egymással, ugy találjuk, hogy a guanoban körülbelül 5-ször több van, mint a poudretteben.

Az emberi trágya a mezőgazdaságban.

(Vége.)

Ezen czélból az 1/3-részüig árnyékszéktrágyával telt hordókat egészen megtöltjük vízzel, az egész tömeget jól összekeverjük és a sorok közeibe rudra kötött sajtárral kiöntözzük; vagy jobban akarván ezen anyaggal takarékoskodni, házi putont használunk, melynek fenekén kaucsuk eső van alkalmazva, mellyel a meglocsolást tetszés szerinti helyen, a növények tövében alkalmazhatjuk. Szabály ugyanis, hogy zöldelő növényeket nem kell felülről megöntözni, tehát nem azok leveleit és szárát, hanem csak tövét; azonban fiatal vetéseket, réteket, répát stb., szóval mindent, a mi még kicsiny és fiatal, felülről is megöntöztethetünk, mire legcélszerűbb öntöző hordókat használni, melyeknél a higitott trágyalé a csaplyukból egy, némi távolságban ettől ferdén alkalmazott deszkára folyik s ez által egyenletesen osztódik szét. Egy emeltyű segítségével a kocsis a csaplyukat tetszés szerint zárhatja és nyithatja és a kifolyó mennyiséget szabályozhatja. A vonó állatok és a jármű által tönkre tett növényeket nem kell sokba venni, minthogy a még elegendő mennyiségben megmaradók azért annál szebben fejlődnek. Az öntözésre legjobb kissé borus napot választani.

A trágya mennyiségét illetőleg megjegyzendő, hogy ilyen higitott trágya mellett nem kell félni, miszerint talán túl meggyünk a leghelyesebb mennyiségen. Az angolok egy holdra 8 óra alatt egész 800 tonna (14,000 b. mázsa; ugyaneannyi metermázsa vehető hectáronként) erejéig eresztik az emésztő csa-

végig Gyula előadását, ki szavait, a hol szükséges volt, az asztalon lévő papírra rajzolt ábrákkal világosította fel. „Nem rossz tanár vált volna belőled“, mondá Pista bácsi.

Gyula: Reméltem meggyőződött a felől, hogy az emberi trágya felhasználása elodázhatlanul szükséges és egyszersmind könnyen kivihető.

Pista bácsi: Kénytelen vagyok igennel felelni öcsém.

Gyula: Hát akkor követnie is kell az én példámat, ki a mit jónak látok, azt teszem is.

Pista bácsi: Ám legyen! Egy hét alatt át lesz alaktva árnyékszékem azon módon, melyet a falun a legczélszerűbbnek mondottál.

Gyula: No én szaván fogom bátyámuram; mához egy hétre vendége leszek, hogy lássam megtartotta-e ígését.

Pista bácsi: Szívesen látlak s akkor felszentelheted az átalakított építményt chinai módra.

Gyula: Lám lám, mennyire képes voltam eloszlalni komor gondolatait a jövő felől; még az élcelődésre is van kedve. Nem is lesz okunk jövőnk felől kétségbe esni, ha úgy visszaadjuk a talajnak a mi az övé, mint a chinai és japán; de ettől még borzasztó távol vagyunk és első hatalmas lépés lesz ezen példánykép megközelítésére az emberi trágya czélszerű és lelkiismeretes alkalmazása; a minék minél gyorsabb fogantositására és terjesztésére minden becsületos magyar embernek közre kell működnie.

Ezzel bucsut vett Gyula a nézeteiben lényegesen megváltozott Pista bácsitól, erős meggyőződést hagyva benne hátra szavai helyessége felől.

Közlemények a debreczeni kir. gazd. tanintézet kísérleti telkéről,

A közelebb lefolyt években három új növény vonta magára a gazdák figyelmét, mint a melyek hivatva volnának a takarmány növények számát száporítani.

Fent czimzett gazd. tanintézet felvette ezen növényeket a kísérletek sorába s az eddig elért eredményeket a következőkben foglalhatni össze:

1. A festő-csülleng (*Isatis tinctoria.*) Kék festék nyerhetése miatt régen foglalkoznak vele egyesek, azonban kevés sikerrel, úgy hogy, mint ipar-növény nagyobb figyelmet nem kelthetett. Pár évvel előbb azonban, mint takarmány növény is ajánlva lett és vele a kísérletek ez irányban is megkezdettek.

Tekintve ezen növénynek korai fejlődését, ezen czél nem is volna eltévesztett és pedig nem annyival inkább, mert alig képzelhetni gazdaságot, hol a korai zöld takarmány üdvös ne lenne. A festő-csülleng pedig korán hajt és jó időjárás mellett fejlődése oly gyors, hogy már ápril közepén vágni lehet. Széles és vastag levélzetével hozama is arányban áll az első vágás idején, később azonban szárba megy, mely hamar fásul és a másod-harmad, vagy jobban mondva a sarju levelek csak rit-

kásan ülnek oldalán; azért a második és harmadik vágásnál hozama is jelentékenyen megkevesbedik.

Az eddig elért eredményekről némi tájékozást nyújtandó, ide iktatom az ezen gazd. tanintézetben ezen növényről tett eddigi följegyzéseket.

1879. május 3-án a gazd. tanintézet kísérleti telkén 300 □ öl területre kissé kötött homoktalajba, 60 cm. sortávokra, sekély rászákba, kézzel szórva 4 kilo mag vettett buza után. Ezen parczella 1877-ben 60 mmázsa istálló trágyát kapott és talaja a vetés alá kellően előkészített. Az elvetett mag június 15-én kelt ki s a növény július 1-én és 24-én megkapáltatott. Ezen évben azonban, gyenge lévén, takarmányt még nem adott.

1880. év tavaszán, a mint a talaj öt hónapos vastag hóleplettől megszabadult, gazdasági növényeink közt legelső volt a festő-csülleng, mely kékesbe játszó zöld színével jelezte a természet ébredését.

Gyors fejlődésének következménye volt, hogy először már ápril 24-én levágotott. Még két vágást adott: május 21-én és július 3-án. A három kaszálás eredménye a parcelláról összesen 1310 kilo zölden. E szerint esik egy katastr. holdra 6981 kilo.

Tekintettel arra, hogy a kapálás eszközölhetése miatt a sorok 60 cm. távokra vettek; ezen eredmény kielégítőnek mondható, a mit a soroknak közelebb — 30 cmre — vonása által jelentékenyen lehetne öregíteni.

De lássuk már most, mint takarmány, mennyire felelt meg a várakozásnak?

Az etetési kísérlet a gazd. tanintézet tehenészetében eszközöltetett, melynek állományát scheinfeldi, mürzthali és magyar fajta tehenek képezik. Ugy a scheinfeldiek, mint a mürzthaliak teljesen honosultak és a takarmányban épen nem válogatósak. A kísérletre még elő is készítettek annyiból, hogy reggeli takarmány adagjuk a minimumra vonatott, fokozni óhajtván ez által a délután 2 órakor nyújtandó festő-csüllenghez étvágyukat, mikor is az zöld állapotban, kisebb adagokra osztva elibök adatott.

Teljes reménnyel voltam eltelve az iránt, hogy különben is vágyván a zöld után, ezen állatok minő jól fognak enni ezen takarmányból. Csalódtam! Mind a három említett fajtahoz tartozó tehenek közül egy-kettő megkóstolta, de csakhamar abban hagyta mindannyi s félre tolván, keresték alatta azt, a mi izlésüknek megfelel. Hasztalan tartottam a jászolban félóra hosszáig, rá sem nézett többé egyik is.

Hasonló eredménye volt az ezt követett kísérleteknek is, a midőn az igás ökröknél is megpróbáltam czélhoz jutni, de hasztalan.

Mindennek az értéke csak annyira tehető, a mennyire az értékesítés föltételei megengedik. A festő-csüllengnek értéke ez esetben minus. Még a ráfordított költségek sem térülnek meg utánna.

Itt azonban számításba sem vettem az embereknek azon állítását, hogy — ha megeszik is az állatok, akkor is baj áll elő

utána — megkékül öle a tehenek teje, a mi aztán még nagyobb kárral jár.

De van még egy másik sokkal fontosabb ok is, mi miatt — ha talán kedvelnék is az állatok — a gazdasági növények közt állandó helyet szintén nem foglalhat, nevezetesen: a repce egyik hatalmas ellensége, a honvéd bogár (*Enthomoscelis adonitis*) nagyon szereti és mint élő növény annak állandó és kitünő tanyául szolgál, honnan a repce minduntalan fenyegetve és veszélyeztetve van. Már pedig nem képzelhetni gazdát, a ki hasznot ígérő repcejét ily csekély becsű növényért veszélynek kitenni vagy épen föláldozni hajlandó lenne.

A gazdasági tanintézet kísérleti telkén ebben az állásban csak két év óta foglal helyet és már az elmúlt ősszel a honvéd bogarak ezrei lakmározta kővér sarju levelein, úgy, hogy e miatt a kiszántás veszélyének néz elébe. Egy ízben ép e végett kellett már kiirtani.

Ezek azon körülmények, melyek a festő-csüllengnek, mint takarmánynak jövőjére határozó befolyással bírnak és melyek a fejlődés körüli jó tulajdonait is oly végtelenül háttérbe szorítják. —

2. A napkeleti-szümcső (*Bunias orientalis*.) A német művekben, mint kitünő juhtakarmány (*Schaf-futter*) említetik s a mellett majdnem oly korán hajt, mint a festő-csülleng, csak hogy egyéb tulajdonaiban is annak édes testvére.

Ezen növénynek magva ugyancsak 300 □ ölre 1878. tavaszán kézzel szórva vetetett és így 1880-ban már harmadik évében volt.

Háromszori kaszálás után adott a párczelláról összesen 1020 kilo zöld takarmányt, mihez képest esik egy kat. holdra 5437 kilo. A mi bizony nem valami nagy eredmény, de tekintettel korai voltára és azon körülményre, hogy megfelelőbb talajon tán többet is adna, ezen hibája néki megbocsátható. A miatt azonban, hogy a birkával magát megkedveltetni nem tudja, méltánylásban nem részesülhet.

Ép úgy, mikép a festő-csüllengnél említettett, minden el lett követve, hogy ezen kitünő (?) takarmány a birkával megkedveltessék; ráhajtatott, levágva elibe adatott, de biz a rá sem néz. Inkább koplal, sem hogy egy falatot vagy bár egy levelet magához venne belőle.

Ez idén még szárítva, mint szénával fog kísérlet tétetni vele. —

3. Még egy új takarmány növényről kell megemlékezni. Ez a fekete nádalytő (*Symphytum asperium* — *S. officinale*. L.) Ezen növény 1878-ban Deák János ur által, külön íven hosszasan leírva, úgy a lovak, mint szarvasmarhák, juhok és sertések által nagyon kedvelt takarmánykép igen ajánlatott.

Nem késett a gazd. tanintézet — az ismertetés szerint — még a legtermékellenebb talajon is, minden munka és költség nélkül haszonnal (?) termelhető növényt a kísérletek sorába azonnal felvenni és a hirdetés alapján ezer drb. gyökér-dugványt 30 forint értékkel késedelem nélkül megrendelt.

1878. tavaszán az utasításban foglalt loghelyesebb mód

szerint 100 □ öl területre eldugványoztatott, mely előzően jól megmunkálva lön.

Dugványozás alkalmával a dugványok mellé compost trágya tétetett, valamint 1879. tavaszán is a tövek mellé compost hintetett. A gyomosodáshoz képest rendes kapálásban részesült.

Első évében nem vágatott le, hogy erősödhessék. Második évében azonban már kasza alá került és kétszeri vágás után — május 19 és június 24-én — 267 kilo zöld takarmányt adott, mihez képest esik egy kat. holdra 4272 kilo.

Harmadik évben ugyancsak két kaszálás után — május 12 és június 2-án — már csak 92 kilo zöld takarmányt adott és így egy holdra 1472 kilót.

Mindkét évi eredmény meglehetősen messze áll a 3840 metermázsától, mely az ismertetés szerint egy 1200 □ öles holdról nyerhető. Pedig fekete homok talajunk épen rosznak nem mondható, habár nem a kitünőbbek közé tartozik is. Legsajnosabb azonban az, hogy semmiféle állat nem eszi. Itt legalább ezen eredményhez még eddig eljutnunk nem lehetett.

De van egy jó tulajdona a *Symphytum*nak mégis, a mely figyelmet érdemel s ez az, hogy a legsilányabb homok-talajon is — habár silányul — tenyészni képes.

Erőteljes, szétágazó és elég mélyen ható vastag, husos gyökérzete őt erre képessé teszi. Ennélfogva a futóhomok megkötésénél még lehet szerepe.

Ezek után bátran ki lehet mondani, hogy ezen felsorolt növények egyike is, jobb takarmánynövényeink sorában ez idő szerint még önálló helyet nem találhat.

Debreczen.

Szakács Péter.

A szőlőmetszési és oltási miveletek.*)

A mit az embernél a nevelés, azt eszközli a szőlőnél a mivélés. Vadon állapotában, ha szabad kényét s mintegy ösztönszerű hajlamát követheti: keresztül-kasul kuszált terjeszkedésében, kapaszkodásában, növekedésében, alig van nálanál a növények közt rokonzatlanabb, tenyészetben bujálkodóbb.

Minő látványt nyujthat a szemlélőnek egy száz-karu óriássá fejlődött szőlőpéldány dús gyümölcsözésében, ezernyi ezer gerezdeivel? S nem volna-e tanácsos a költséges mivélés helyett, ily szabadon, ingyen, jóvoltából gyümölcsöző növény áldását munka nélkül élvezni?

Az élelmes amerikai vajjon lehozta volna-e az ős erdőben millió számra tenyésző illatos szőlőt kertjébe és hegyeire, ha amúgy több hasznot várt volna utána s vette volna-e esze és kése alá, ha kényelme s erszénye követelésének, amúgy is kívánsága szerint megfelel?

Mindazon elhalt és élő népek, melyek ismerték és becsülték a szőlőt, nem a könnyebb és olcsóbb módot választják-e, hogy borához jussanak?

*) A szőlészeti szaktanároknak Miklós Gyula borászati kormánybiztos vezetése alatt Tarczalon 1881. martius 23-án tartott értekezletének jegyzőkönyvéből.

A szőlőnövény természetes állapotában legfeljebb a természetbuvárt vagy a botanikust elégti ki és jól tudjuk, hogy a természet szabad kezelése alól kikerült gyümölcsök nagyobb része fanyar és izetlen és hogy a szőlő is ezen törvény alatt állván, minél kevésbé vétetik értelmes cultura alá s minél közelebb áll a vele való elbánásnál a természeti, a vad állapothoz, annál csekélyebb értékű terméssel örvendeztet és végre, ha azt akarjuk, hogy a szőlő jutalmazó gazdasági iparcikké váljék, azt az ész és tapasztalás útján kipróbált fegyelem szigoru regulája alá kell vonni, — szóval: a szőlőt a körülmények által jelzett módon a civilizálás kényszerével kell az ipar számára meghódítani és hogy az embernek hasznára legyen, folytonosan okszerű kényszer alatt, ugyszólva kordában tartani,

A szőlőnek szervei buja fejlődésében nyilatkozó növényi tenyészet és termőképessége csaknem megfordított arányban állanak egymáshoz. Karók, indák, oldal- és gyökérhajtások sokasága, a lombzat bujasága rendszeren elvonja a terméstől a kellő tápanyagot, vagy ha nem, a minőséget silányítja el. Ki nem tudja, hogy az olaszoknál divatos nevelés, mely szerint a szőlőt élőfákra futtatják fel, valamint az ernyős- vagy lugas-mivelés is hitvány, tarthatatlan bort szokott adni?

Mihelyt fölismerték a szőlőben a finomabb élvezet és gazdasági ipar egyik legbecsesebb anyagát, a gondolkozó szőlész azonnal a viszonyokhoz mért leghelyesebb mivelés módok felfedezésére törekedett.

A hány ország és bormivelő nép volt és van, csaknem annyiféle mivelési módozatokat állítanak fel, melyeket a gyakorlat — akár jók, akár hibásak lettek legyen — rendre elfogadott.

Ebből magyarázható, hogy maiglan alig van mivelési rendszer, mely javításokat ne igényelne, sőt napról-napra újabb, a meglevőknel majd jobb, majd gyarlóbb rendszerek hozatnak számító szőlészek által javaslatba.

Abban ugy látszik általános egyértelműség uralkodik a bortermelő országok intelligens osztályánál:

hogy ha a szőlőt culturcikké akarjuk idomítani, ki- és elcsapongása, fenhéjazása régióiból le kell szállítani; szelid és egyszersmind okszerű erőszak útján az ipar szolgálatába kell szegődtetni; szabályozni kell szerveinek külterjes működését, hogy a benne rejlő erők egész összege egyfelől növényi munkásságának hosszas időkre kiható fenntartására, másfelől rendszer mivelője várakozásait kielégítő gyümölcsözésre szaporíttassék.

A szőlőnek ily módon való idomítása, okszerű kényszerítése ok- és rendszeresen folytatva az, mit szőlőmivelésnek nevezünk.

Az a tapasztalás, mely szerint valahány kézen megy keresztül a legegyszerűbb eszme, a gyakorlati kivitelben annyiféleképen alakul át; a szőlőmivelésben is mély igazolást nyert.

Az idomítás mütete, a hány bortermelő tartomány, annyiféle alakot váltott a gyakorlatban, így származtak a szőlőmivelés különböző rendszerei.

Nem tartozik feladatunkhoz bírálat alá venni a sok közül

melyik itt és amott divatban levő művelési rendszer felel meg a boripar czéljának leginkább? Legyen szabad azon nézetnek adni kifejezést, hogy valamint minden orvostani kísérlet jó lehet, ha a beteg egészségét, ugy a hogy, helyreállítja: mi is, az alább kifejezendő fenntartások mellett — mindenik rendszert jónak tartjuk, ha az okszerűen vezetve, a tőkét vidor erőben tartja s a termelőt jó terméssel jutalmazza, mert tudnivaló, hogy nincs türelmesebb egy szerves lény a szőlőnél, mely minden mivelést eltűr, engedelmesen és meghunyászkodva veti magát alá a gazdai fegyelem sokféle különczségeinek.

A mint a szőlő-szabályozás szükségességének átértése létrehozta a különböző mivelési rendszereket, a bortermelő népeknél a „quot capita tot sensus“ — a hány fő annyiféle értelem és belátás — alapján, az eredetében egységes elv, a gyakorlatban a hány megye, város vagy borvidék, annyiféle comparativus vagy superlativus hibákkal, eltéréssel hajtattott végre s van most is folyamatban; az emberi természetben gyökerező sajátság szerint mindenik vidék termelője a magáét tartva helyes felfogásnak és a többieket tévesnek vagy elvétettnek: átterve ennél fogva az egyes vidékek és fajok igényeihez adaptált metszési módok részletes jelzésére; e helyen újból felettébb szükségesnek látjuk hangsúlyozni, hogy a gyakorlati téren már eddig is czélszerűnek és jónak bizonyult elveknek terjesztése és alkalmazása lehető óvatossággal történjék. —

A szőlőmivelet módjai.

A szőlőmivelet módjai alatt azon különböző szokások és eljárások értetnek, melyek a szőlő állandó munkáinak vidékenként különböző módon való végrehajtása által hozatnak létre. Az egymástól eltérő miveletek leginkább abban különböznek egymástól, hogy az egyik sűrűbb, a másik ritkább s magasabb vagy alacsonyabb kinézéssel bír és hogy az egyik mivelet általában kevesebb termést hoz évenként, mint a másik.

A szőlőmiveleti módok meghonosulása.

Ha vizsgáljuk az egész Európában, de legközelebb Magyarországbán elterjedt szőlőtenyésztésnél a felvett különböző miveleti eljárásokat, azt tapasztaljuk, hogy azon eltéréseket nem a szükségkép felveendő helyi körülmények hozták létre, hanem azok a szőlő behozatalakor történetesen felvett helyi szokások eredménye, mely megszokott eljárásokat minden vidéken legjobbnak tartva, azokhoz ma is erősen ragaszkodnak.

Igen szépen látható az, hogy minden ilyen központból a mint a szőlőültetés terjedt, ugy a központi miveleti szokás is megtartja a jellegét mindaddig, mig a másik központ szintén kiterjedt határához közeledve lassanként átmenetet képez annak a szokásai felé, p. o. a Szerémségben a legrövidebb kopasz fej mivelet vétetik fel s ez van elterjedve, de onnét keletnek tartva — már Fehértemplom és Versecz vidékén az agg szemmen kívül egy szemmel hosszabb csapokat is hagynak. Innét ismét Arad felé közeledve oly átmenetté válik a szőlőmivelet, hogy már az Arad hegyalján a 2—3 szemes csapos mivelet a hosszú karikás mivelettel keverve van és ugyan egy hegyen mind a két metszés látható, de még itt a tőke fej jellege — még a karikás miveletnél is — meg van tartva. Hanem Erdély

felé haladva, az egész mivelet annyira átváltozik, hogy Erdély határában már nemcsak a csapos miveletnek nyoma sem látható, hanem a tőkefej is egészen elenyészett és egész Erdélyben már a leghosszabb karikás czomb mivelet van elterjedve, mely helyenként oly magasán is miveltetik 3 méter magasságú karó mellett, hogy a szőlőtábla a komló-ültetvényhez hasonló kinézetű nyer.

Erdélynek északi részén ismét Magyarországra térve Szatmármegye keleti részében még a karikás czomb mivelet tart, de már egyfelől Bereg, másfelől az Érmellék-felé közeledve, a karikás mivelet átmegegy hosszú csapos tőke miveletbe s Beregben a bakmetszés, az Érmelléken pedig a rövid és hosszú csapos tőke mivelet van elterjedve.

A mint ezen helyektől ismét Tokaj vidéke felé közeledünk, a csapok mindig rövidülnek s a Tokaj hegyalján már ismét a legrövidebb kopasz fejmetszéssel találkozunk.

Ez a kopasz fejmetszés is nyugotra távozva lassau ismét átmegegy hosszabb csapos miveletbe, úgy, hogy Zala nyugoti részén már a legmagasabb csapos tőkemiveletek s azon túl a délnyugoti szőlővidékeken pedig megint magas szálvesszős miveletek vannak szokásban.

Ép úgy a behozott szőlőfajok is bizonyos központtól terjedtek szét és lassanként mentek át a másik szőlő fajába.

Tehát ebből világosan látható hogy a vidékenkint meglevő szőlőmiveleti eljárások épen úgy, mint más indokolatlan szokások is csak történetesen keletkeztek és terjedtek el kisebb-nagyobb mértékben.

És pedig ezen felvett szokások oly káros szélsőségekbe mennek át, hogy míg a leghosszabb karikás miveletnél a szokásnál egyebet nem tekintve, a sovány talajban levő gyenge tőkén is minden vesszőt meghagynak, mi által azon kívül, hogy a termés minőségét tetemesen alább szállítják, mivel a gyenge tőke — a meghagyott minden szemjéből, ha azok ki is fakadnak, csak kifejeletlen silány termést hozhat még mennyiségre nézve is, több évre tönkre teszik a szőlőfákat, mert a tulságosan megterhelt szőlőfa csak gyenge vesszőt nevel, melyet termőképessé erősíteni csak több évi rövid metszéssel lehetséges. Ellenben épen oly, sőt károsabb azon szélsőség, midőn a kövér talajban levő legerősebb tőkén is kevés rövid csapokat hagynak, mivel ezeknél a meghagyott kevés szemből ismét oly vastag és nagybélű vesszők nőnek ki, melyek az erős növés miatt rendesen éretlenek, mert a gyors nedvkeringés folytán a tápanyagok kellő időben nem sűrűsödhetnek meg, többnyire terméketlenek is maradnak, valamivel hidegebb télen a legtöbb esetben elfagynak s így a tulróvid metszés által nemcsak azon évi termés szállítottatott le 3—4 fűrtre, hanem még a jövő évi termés megsemmisítésére is előkészítették a szőlő vesszőjét.

Fölötte sajnos, hogy Magyarország legtöbb borvidéke a miveletnek ez utóbbi szélsősége folytán, a helyett, hogy a kövér talaj táperejét hosszabb metszés által nagyobb mennyiségű bortermelésre használta fel, a sok vesszők nevelésével inkább csak tűzifa tenyésztésre törekednek.

Ha már most meggondoljuk, hogy hosszabb vagy rövidebb és alacsonyabb vagy magasabb mivelet szélsőségei mily

nagy különbséget okoznak a bor minősége, de főképen mennyiségében, minden esetre első sorban kívánatos behatóbban gondolkodni arról, hogy a szőlőtermelő közönség, a káros szélsőségig menő hagyományos szokásokból kibontakozzék és a helyi körülmények kedvezményeit a termés minőségének és mennyiségének lehető legmagasabb fokig való fejlesztésére használja fel. Mert épen a helyi befolyásokat nem respectáló megrögzött szokások okozzák azután, hogy némely vidékeken a bortermelés nem fedezvén a ráfordított kiadásokat, a legszebb fekvésű szőlők is pusztulásnak indulnak. Épen azért már az új szőlők berendezésénél tekintetbe kellene venni a helyi körülményeket és a szőlőt mindig jól meggondolt terv szerint rendezni be; midőn is a sorok és tőkék távolságának meghatározásánál főképen a leendő miveleti mód veendő irányadóul.

(Folytatása köv.)

Egyleti mozgalmak.

Választmányi ülés 1881. majus hó 2-án.

Tartatott alelnök Szabó József elnöklete alatt, jelen voltak: Bárá Jósika Sámuel, alelnök, Girsik János, Szenkovich Márton, Tompa Károly, egyleti ügyvéd és Gamauf Vilmos, egyleti titkár.

103. Az april hó 4-én tartott ülés jegyzőkönyve felolvasatván — a mai jegyzőkönyv hitelesítésére: Girsik János, Szenkovich Márton és Tompa Károly tagtársak kéretnek fel.

104. Az april hó 10-én tartott rendes közgyűlés jegyzőkönyve felolvasatván — a nmlgu ministeriumnak és az összes társjegyleteknek megküldetni határozatott.

105. Egyleti titkár jelenti, hogy évdijas tag Máthé Károly elhunyt — sajnos tudomásul szolgálván, egyleti pénztárnok ural tudatandó lesz.

106. Közgyűlési határozat a hátralétek behajtása ügyében — akképen lesz foganatosítandó, hogy a hátralétek ujbóli osztályozását eszközölő bizottságba alelnök Szabó József elnöklete alatt Dávid Antal és Tóth Zsigmond tagtársak kéretnek fel, azonkívül egyleti pénztárnok, ügyvéd és titkár e bizottságnak hivatalból lesznek tagjai.

107. Az I. székely szövö-gyár beküldi az egyletünk nevére kiállított 64-ik számú 10 frt értékű részvényt — pénztárhoz tétetik át.

108. Id. Bodor Pál hosszabb írásbeli nyilatkozatában a tiszteletbeli taggá történt megválasztását köszöni meg — tudomásul szolgál és annak idején a közgyűlésnek bejelentendő lesz.

109. Közgyűlési határozat a gazdasági sorsjáték rendezése ügyében — egy részletes terv megkészítésére s a jövő gyűlés elé terjesztésére Gróf Schweinitz Gyula és a titkár kéretnek fel.

110. Egyleti titkár jelenti, hogy magánuton nyert értesülése szerint a magyar időjelző táviratok kibocsátására egyelőre kilátás nincs — választmány elhatározza, hogy kísérletképpen a bécsi központi meteorologiai intézet távirataira fog előfizetni.

111. Egyleti kertész Krézsek István ajánlata a köztelki munkának 1882. új éven kezdve általányban való elvállalása

íránt — a jövő ülésre bevarandó indokolt jelentéstételre a kerétszeti szakosztályhoz tételik át.

112. Elnökség tüzetes indokolással indítványozza, hogy egyletünknek mintegy fiókjául és Kolozsmegye közönségével egyetértve: „Kolozsmegyei gazdasági egylet“-et állítson fel — igazgató választmány az indítványt elvileg egyhangulag helyeselve, — fentartja egyrészt Kolozsmegye, másrészt saját közgyűlésünknek beleegyezését és felhatalmazza alelnök Szabó Józsefet, hogy az indítványt a kolozsmegyei tavaszi közgyűlésen megtehesse, az alapszabálykészítő bizottságba pedig alelnök Báró Jósika Sámuel, Girsik Jánost, Berde Áront és a titkárt kéri fel.

113. Kolozsmegyei építészeti hivatal a gözcséplőgépekről szóló kimutatást küldi be — jegyzékbe foglaltatott.

114. Ministerium 10,280 sz. a. tudatja, hogy 50 kilo bácskai lenmagot fog kísérletre küldeni — kiosztása a titkári hivatalra bizatik.

115. Ministerium 8130. sz. a. az 1880-iki kulturmérnöki jelentést küldi meg — köszönettel fogadtatván, a bennünket érdeklő részletek a lapban közleudök.

116. Ministerium 6539. sz. a. a komló termelés miben állásáról tesz kérdést és annak felkarolására buzdít — az egylet éveken át termelt komlót, de nem volt képes sem mivelésének terjesztésére hatni, sem terményét eladni; ugy, hogy végre avval egészen felhagyott, miről a nmlgu ministerium értesítendő lesz.

117. Borászati kormánybiztos 422. sz. a. a szőlő metszési és oltási miveletek tárgyában tartott szakértekezlet jegyzőkönyvét küldi be — tüzetes tanulmányozásra a kertészeti szakosztályhoz tételik át azon felkéréssel, hogy az erdőlyrészi szőlészetet is érdeklő részleteket lapunk általi közlésre kijelelni sziveskedjék.

118. Magyar orsz. gazd. egyesület a hazai egyleteknek majus 5 és 6-án tartandó közgyűlésére hiv meg — képviselőül elnök Tisza László kérétt fel.

119. Szilágymegyei gazd. egylet megalakulását tudatja — örvendetes tudomásul szolgálván, melegen üdvözöletenni fog.

120. Mosonmegyei gazd. egylet a „kőd“ kártételei iránt felvilágosítást kérvén, terjedelmes kérdőívet küld be — miután a practicus gazdák a kártételeket itt nálunk vagy épen nem, vagy legalább nem elég megbizhatóan észlelték, a kérdőív megválaszolására a kolos-monostori gazd. tanintezet illetékes szaktanárai fognak felkéretni.

121. Mosonmegyei gazd. egylet átirata a „Kisbirtokosok orsz. földhitel intézete“ kölcsöneinek drágasága ügyében — tudomásul szolgál azon megjegyzéssel, hogy választmány annak idejen a maga kebelében hasonló nézetnek adott kifejezést.

122. Vörös Sándor a kálózi uradalom statistikájának ismertetéséből 100 drb. különnyomatot beküld — köszönettel fogadtatván, a költség számlának előterjesztésére kérétt fel.

123. Almásy Ede a steier gazd. egylet közgyűlési jegyzőkönyvét küldi be — tudomásul szolgál.

124. Hitschmann bécsi lapszerkesztő ujságait előfizetésre ajánlja — tudomásul szolgál.

125. Szegedi erdőfelügyelőség 50 drb. Fekete-féle „Beszélgetést“ rendel — miután az I. kiadás egészen elfogyott, Stein János czég megbizatott saját koczkatára mielébb egy II-ik kiadást tenni közzé.

126. Báró Jósika Sámuel az indokok bővebb kifejtésével előadja, hogy a minister ur ő nmlga kéressék fel, miszerint a 397/1880. és 56/1881. számok alatt a romániai és szerbiai marhabevitelt tárgyzó felterjesztéseinkre közvetlenül válaszolni kegyeskedjék; — az indítvány egyhangulag elfogadtatván, az erre vonatkozó átirat elintézésére másod alelnök Báró Jósika Sámuel kérétt fel. --

Hitelesitik:	Szabó József,
Girsik János,	egyleti alelnök.
Tompa Károly,	Gamauf Vilmos,
Szenkovich Márton.	egyleti titkár.

EGYVELEG.

— Chlormész, mint hernyó elleni szer. Ha gyümölcsfáinktól a hernyókat távoltartani vagy eltávolítani akarjuk, erre legjobb szerül a chlormeszet ajánlják, melyből 1 kilót véve, ahhoz $\frac{1}{2}$ kilo disznoszirt vegyitünk, téstává gyurjuk és kőczba takarva a fatörzsére kötjük. Az ágakon tanyázó hernyók egytől-egyig lepotyognak és alulról az így védett törzsre többé egy sem mászik fel, sőt még a lepke is kerülül az olyan fát, melynek leveleit chlormészvízzel preczkeljük be. —

— Rovarszurás. Most, midőn a melegebb idő közeledik, a rovarok szurásától is inkább tarthatnak azok, kiket hivatásuk vagy hajlamuk a kertészkedésre ösztönöz; azért jó egy pár ellenszert ismertetni, melyet aztán szükség esetén alkalmazni lehet. A legjobb szer a méh, darázs, bögöly, szunyog stb. szurása vagy csipése ellen — a hagyma. Ugyanis a közönséges konyhai hagymát keresztben ketté szeljük és vele a sebet jó erősen bedörzsöljük. Gyors alkalmazásnál daganat is ritkán áll elő s egyáltalában az egész baj igen hamar mulik. Hasonlóképen hat a rózsás fűfü (Sempervivum tectorum), melynek vastag zsiros és mintegy lehámozott leveleivel szintén dörzsölni kell a sebet. Végre jó és kipróbált szer a szappan is, ebből egy keveset megreszelve s megpuhitva a sebre rakva feltünő hatással van és alig éreztet fájdalmat. —

— Moha a gyümölcsfákon. A gyümölcsfákat legegyszerűbben úgy szabadítjuk meg a mohától, ha közönséges fahamuval közepes erejű lugot főzünk, ennek 10 literjére körülbelül $\frac{1}{4}$ kilo carbolsavat vegyitünk és a még egyszer felforralt folyadékkal melegen egy szalmaseprővel a mohás helyeket bekenjük. Néhány nap mulva a moha az utolsó szálig lehull és többé nem is mutatkozik. Ezen eljárás, mely a fának nem árt azon további előnnyel bir, hogy az ily fatörzsön kevesebb rovar tanyáz és keres helyet. —

— Czélszerű virágcserepek. Francia és Angolországban egy új szerkezetű virágcserep kezd mind jobban diatba jönni. Ez új virágcserepek különössége abban áll, hogy az edény nagyságához képest 2—3 vagy több lyukkal van ellátva, de ezek nem a fenéken, mint eddig szokásban volt, hanem mindenik az edény oldalán, a fenéktől körülbelül 1—5 centimetryire, van alkalmazva. Ezen berendezés mellett nem dugulnak be oly könnyen a lyukak, mintha a fenéken lennének. Ezenkívül, ha az edény a szabadban a földön áll, giliszták vagy más férgek nem juthatnak be oly könnyen, végre az oldalnyílásokon át lég hatól az edényben levő földhöz s így a növény tenyészete is előmozdittatik.

(M. f.)

— A phylloxeraügy Franciaországban. A központi phylloxerabizottság jelentése szerint a baj előtt szőlővel beültetve volt 2.296,206 hectare, jelenleg van 2.047,685 hectare; a phylloxera által elpusztítva 558,605 hectare megfáradva, de még el nem pusztítva 454,254 hectare. A leküzdésre nézve a jelentés a következő adatokat sorolja elő: elárasztással kezelt szőlő 8093 hectare, szénkénnel kezelt szőlő 5547 hectare, szénkénnel kálival kezelt szőlő 1472 hold, amerikai szőlővel beültetve 6441 hectare. Ha tekintetbe vesszük, hogy egy hectare kereken számítva egy és háromnegyed katasztrális holdnak felel meg, fogalmunk lesz egyrészt akár nagyságáról, de másrészt arról is, hogy még az elmúlt évben is mily csekély mérvű volt a védelem! —

— Mémelőtelep-nagyobbitás. A földmivelés-, ipar és kereskedelemügyi minister értesítette Háromszék megye közönségét, hogy miután az érdeklődés a lótenyésztés iránt az ország erdélyi megyéiben újabb időben igen élénken nyilvánult, a sepsiszentgyörgyi mémelőtelepnek 30 mémelővali szaporítása lesz szükségessé s fölhívta a megyét, hogy azoknak elhelyezéséről a megye és a kormányközt fennálló szerződés 6. pontja értelmében haladék nélkül gondoskodjék. A megye ezen rendelet folytán megbizta alispánját, hogy a mémelőtelep parancsnoksággal és a kir. építészeti hivattalal egyetértőleg a szükséges telket szemelje ki s az építkezési tervet készíttesse el. —

(M. f.)

Üzleti heti szemle.

(A „Pesther Lloyd“ nyomán.)

Gabona és gyapjupiacz Budapest, 1881. majus 14-16i majus 21-éig.

Buza lanyha üzlet, forgalom 35,000 metermázsa, ár 12 frt 40 kr.

Rozs lanyha üzlet, forgalom 5000 metermázsa, ár 10-60 frt.

Árpa lanyha üzlet, forgalom — metermázsa, ár: takarmányárpa 6-85 frt, seres árpa 8-25 frt.

Zab lanyha üzlet, forgalom 4000 metermázsa, ár 6 frt 30 kr.

Törökbuza szilárd üzlet, forgalom csekély metermázsa, ár 5-95 frt.

Gyapju. A tartós rozsz kilátásra jövőre az üzleti forgalom teljesen pang már régebb idő óta. A londoni nagymérvű verseny folytán a mi gyapjunk nagy hátrányt szenved s ha e viszony változni nem fog, a forgalomra nézve hátrányos leend, mely viszonyt termelőink csak különös jó kezelés és sikerült mosás által lesznek képesek ellensúlyozni.

Gabona-árak:

minimum és maximum: Budapest majus 21. | Bécs majus 21.

Buza	11-85 — 13-60 frt	10-70 — 13-35 frt
Rozs	11-60 — 11-85 frt	10-80 — 11-75 frt
Árpa, takarmány	6-70 — 7-00 frt	6-50 — 7-25 frt
Árpa, szeszfőzésre	7-55 — 8-35 frt	8-50 — 10-30 frt
Árpa, seres	8-65 — 9-75 frt	8-90 — 10-80 frt
Zab	5-90 — 5-95 frt	6-80 — 7-20 frt
Törökbuza	5-85 — 5-90 frt	6-35 — 7-00 frt

Budapesti marhavásár majus 19-ikén. Összes felhajtás 1440 drb. nagy és 998 drb. apró marha. Ebből eladatott 10 drb. bika, 916 db. ökör, 419 db. vágó tehén, 93 db. fejős tehén, 2 db. bival, 726 darab borju, 272 darab bárány. Árak: bika darabonként 75—164 frt, ökör páronként 180—325 frt, vágó tehén páronként 130—260 frt, fejős tehén darabonként 75—196 frt, bival páronként 190—240 frt, borju darabonként 16—31 frt, bárány páronként 4.30—6.50 frt. Húsarak 100 kilonként: ökörhús 50—52.50 frt, tehénhús 48—50 frt, borjuhús 50—74 frt, bivalhus 42—45 frt.

Bécsi marhavásár majus 17-ikén. Összes felhajtás 3761 drb és pedig 1806 drb. magyar, 1440 drb. lengyel 515 drb. német fajta, melyből 3679 drb. ökör, 34 drb. tehén, 48 drb. bika és — drb. bival. Árak 100 kilonként: magyar hizó 47—58½ frt, lengyel 45—53 frt, német 50—59 frt, tehén 47½—48 frt, bika — — frt, bival — — frt. Lában darabonként 90—225 frtot fizettek.

Kőbányai sertésvásár majus 20-án. (Az első magyar sertéshizláló és kölcsönelőlegező részvénytársaság jelentése.) A folytonos nagy felhajtások és kínálat folytán az üzlet pang és az árak csökkenő irányt követnek.

Jegyzett árak: magyar válogatott áru 220—280 klgr. nehéz 55—56 kr., 180—240 klgr., nehéz 54—55 klgr., öreg 300 klgr. tuli 53—58 kr., vidéki sertés 51—58 kr. Transitóban: szerbiai 50—54 kr., romániai 50—52½ kr., tüskés 56—51 kr. tiszta klgrkint.

Takarmány árak: bánáti tengeri 5.95 frt, román 6.05 frt. árpa 6.90. Helybeli állomány: majus 13-án maradt: 81,698 darab; hozzá hajtattott: alvidékről kövér 4704 drb., sovány 482 drb., Szerbiából 2565 drb., Romániából 2932 drb., magyar államvasutal 1411 drb., budai vámonknál 97 drb., együtt 12,191 drb., összesen 98,889 drb. Elhajtattott: Felvidékre 442 drb., Bécsbe (m. h. 669 drb.) 3381 drb., Csehországba 1136 drb., Bodenbachon át 2132 drb., Ruttkán át 790 drb., Délnémetonba 206 drb., Budapesti fogyasztás 2834 drb., Kültelki 100 drb., magyar állam-

vasuttal 783 drb. együtt 11,744 drb., marad állomány 82,135 drb. A részvény szállásokban 19,315 drb. van elhelyezve.

Az egészségrendőri és transito szállásokban marad május 13-áról 10,090 drb., felhajtott: szerbiai 2565 drb., romániai 2932 drb., együtt 5494 drb., összesen 15,587 drb., elhajtott 3791 drb., marad állomány 11,796 drb. és pedig 4068 drb. szerbiai és 7728 drb. romániai. Az egészségi vizsgálatnál eddig 1713 drb. a fogyasztás alól kivonatott és technikai czélokra feldolgozott.

Disznózsir szilárd üzlet, kész áru hordóval együtt 71.50 frt, május-junius havi kötésben hordó nélkül 68.50—69 frt.

Szalonnajó gyenge üzlet, vidéki szalonna 63 frt, városi áru 65—66 frt, füstölt szalonna 70—71 frt.

Bécsi sertésvásár majus 17-én. Összes felhajtás 4199 drb. és pedig 1281 drb. nehéz, 1016 drb. középnehéz és 1902 drb. süldő; melyből 1952 drb. magyar, 1902 drb. orosz-nyelgyel, 260 drb. szerb és 95 drb. oláh fajta. Árak 100 kilonként: nehéz 49—51 frt, középnehéz 44—48 frt, süldő 35—43 frt.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Fontos a gyapjutermelők- és gyapjukereskedőknek.

Az első magyar gyapjumosó- és bizományi részvénytársulat Budapestén,

tizenkétévi: létezése óta úgy a kül- mint a belföldi gyári piacokon nagy vevőközönséget biztosított magának. A mosógépek a legújabb mód szerint lettek berendezve és mindazon hiányok, melyek a tizenkét év alatt észlelhetők voltak, eltávolítottak. — A társulat e szerint azon helyzetben van, minden kívánalomnak a neki átadott gyapju jó mosásának, valamint gyors és előnyös eladásának minden tekintetben megfelelni. — Elfogad

zsiros-gyapjut, bunda-gyapjut,

mindennemű bőr- és timárgyapjut, úgy a gyári mosásra, mint a bizományi eladásra. — A társulat szerény eladási jutalékok számát, kívánatra előleget is nyújt az érték kétharmadrészeig csekély kamat mellett.

A gyapju letételeért a gyári helyiségben az eladásig ragtárilleték és biztosítási díj nem fizetendő. Tervezetek kívánatra bérmentve küldetnek, minden kívántató felvilágosítás legkészségesebben adatik.

Az igazgatóság.

Visontai KOVÁCS LÁSZLÓ,

elnök.

(17.) (2—3.)

P i a c z i á r a k.

A heti vásár			Egy hectoliter vagy metermázsá*						100 kilo		1 köbméter	1 kilo
helye	napja		tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marhahús
á r a k r a j o z s á r o k b a n												
Beszterozo	majus 17	750	600	—	—	260	350	330	150	320	36	
Brassó	majus 20	760	530	475	330	190	340	290	—	250	44	
Osik-Szereda	majus 18	775	—	525	360	300	450	210	80	200	36	
Décs	majus 17	1340	1010	890	—	430	540	680	300	500	40	
Déva	majus 14	1150	860	810	—	280	540	320	160	230	44	
Ezrébenváras	majus 21	650	550	500	—	130	290	300	160	300	44	
Fogarasz	majus 13	900	—	670	—	225	450	320	100	280	42	
K.-Fehérvár	majus 14	1120	980	910	—	660	480	260	—	290	46	
Óy.-Sz.-Miklós	május 14	830	—	600	500	275	500	330	100	160	40	
Kolozsvár	majus 19	820	—	660	—	240	360	250	240	350	46	
M.-Vásárhely	majus 19	1000	900	900	640	245	410	300	180	450	44	
Nagy-Enyed	majus 19	1065	810	690	—	120	375	340	200	260	44	
K.-Szécheny	majus 20	700	580	560	—	230	340	180	100	300	44—48	
Segesvár	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
S.-Sz.-György	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sz.-Régen	majus 19	762½	612½	587½	—	237½	362½	320	200	250	40	
Sz.-udvarhely	majus 17	800	650	550	—	250	400	260	70	220	40	

*) A csillaggal jelelt árak metermázsára értendők.

Meillekletek

100 darabonként 1 forint 40 krajával számíttatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül teljesítés szerint akárhányszor változtathatják.

Az „Erdélyi gazda” hirdetési díjszabályzata.

A kívánt tér megnevezése	széri hirdetésnél										
	fizetendő forint										
	1	3	6	12	18	24	30	36	42	52	
1/16 v. egész oldal	7	20	35	65	95	120	140	160	180	210	
1/16 v. fél „	4	10	18	33	48	60	70	80	90	105	
1/16 v. negyed „	3	6	9	17	24	30	35	40	45	53	
1/16 v. nyolczad oldal	2	3	5	9	12	15	18	20	23	27	
1/16 v. tizenhatod „	1	2	3	5	6	8	9	10	12	14	

Ezenkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai és lapunk t. előfizetői

25% vagyis egy negyedrészes engedményben részesülnek ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.